

Chsp

Gabinet Ministra Liczb. 19600 z dn. 26.8.24.

2

Poprzednie akta doty-
czące w tej samej spra-
wie.

Licz. _____

Licz. _____

Licz. _____

Pilne — Telegram:

Przedmiot: *Polaka Le rojua*

*- artykuły dotyczące sprawy
powołania Marszałka Piłsudskiego
na stanowisko Gen. Inspr. Arz.*

Akta pomocnicze
(podobne lub identyczne)

Licz. _____

Licz. _____

Licz. _____

Referent *25/III/24* dn. _____/_____/_____

Po zaopiniowaniu, współpracy, podpisie, przesłać:

Kier. Refer. _____ dn. _____/_____/_____

Do

Szef Wydz. _____ dn. _____/_____/_____

Szef Oddz. } _____ dn. _____/_____/_____
Depart. }

Przesłać celem:

zaopiniowania, współpracy, podpisu

Do

Polecenie dla kancelarii:

Pilne do rkt wiceprezesa

25-111-24

Ekspedycja drisi

26/III

garn

*Kanc. odno zmieniony - wysłano
4/28 dn*

Tem samem załatwiono akt Licz. _____

Po wysłaniu czystopisu pozostaje:

Z wpływów sztuk: _____ z opinii sztuk: _____

Razem prócz koszulki sztuk: _____

Przedłożyć ponownie referentowi

dnia _____/_____/_____

dnia _____/_____/_____

dnia _____/_____/_____

Przepisał:

Porównał:

Wysłał:

Dn. _____ godz. _____

Dn. _____ godz. _____

Dn. *26.8.24.* godz. _____

Dn. _____ godz. _____

Dn. _____ godz. _____

Dn. *5.9.24.* godz. _____

L. nr. 19600 / 24 S. II

Mam zasnył prota' do
wladomost.

Zataganti: Pella 20/III
N. N. 130 : 232.

Prof. J. K. K.
J. K.

Starymy:

- 1) Marraich Retaj Muczej
- 2) Marraich Trzumpenst. Wozna
- 3) Poci Mqeryuti Creston
Pres. Kom. Wozh. 4 Sejmi.
- 4) Senator Kiuistki Marjan
Pres. Kom. ds. Zapr. i Wozh.
4 Senacie.
- 5) Poci dr. Gikuristi Stan.
Zw. dus. Mar.
- 6) " Witos Wicenty.
P. S. L.
- 7) " Waleton Anury
P. S. L. " Wyzwolnik " Jednostka "
- 8) " Chacinski Jozef
Klub Chr. Dem.
- 9) " Paslich Norbert
P. P. S.
- 10) " dr. Reich Leon
Kolo Zyd.

Wofalko: awery staroży
zawiniona uymianowu
prowadzi tem w kanc. Sejmu
20/III 92. Jan

La zwrótem

Dnia dzisiejszego mieliśmy sposobność zasiągnięcia informacji w sprawie definitywnej organizacji najwyższych władz wojskowych i złączonego z tem powrotu I-go Marszałka Polski Piłsudskiego do służby czynnej w armji. Według tych informacji sprawa przedstawia się w sposób następujący. Bezpośrednio po objęciu szefostwa Rządu przez p. Prezesa Rady Ministrów Władysława Grabskiego - Prezydenta Rzeczypospolitej, na wniosek Rządu, zaproponował powrót do czynnej służby Marszałkowi Piłsudskiemu, ofiarując mu stanowisko Generalnego Inspektora Wojsk Łącznie ze stanowiskiem zastępcy Przewodniczącego Rady Wojennej, którym w myśl Konstytucji jest Minister Spraw Wojskowych.

Po odmowie Marszałka Piłsudskiego na propozycję powyższą - Rząd poświęcił swą uwagę niezwykle dla obrony Państwa ważnej kwestji organizacji najwyższych władz wojskowych. Po szczegółowem zbadaniu sprawy, poprzedni projekt tej ustawy wycofano z Sejmu, przy opracowywaniu zaś nowego usiłowano zrealizować w całej pełni doświadczenia poczynione w ostatnich wojnach także i przez inne państwa, sprawę zaś obrony Rzeczypospolitej wyłączyć z gry politycznej stronnictw i rozwiązać ją zgodnie z najżywnotniejszymi interesami narodu. Wpływ czynnika stałego na sprawę naszego pogotowia obronnego zapewniano przez

Kau aa

Dojczytem to narzekał

ukłonił mjr. Świątkowski.

Sp. 25-100-4.

5/6

Tprawykonanych pow
nichmi rząd

stworzenie stanowiska Generalnego Inspektora Wojsk z szeroką kompetencją, której ramy zostały nakreślone jedynie tylko rzeczowymi względami z tem oczywiście, że Rząd nie mógł w projekcie ustawy wychodzić poza obowiązujące normy konstytucyjne.

Przepracowany na Radzie Wojennej nowy projekt ustawy, uchwalony przez Rząd i aprobowany przez Prezydenta Rzeczypospolitej wniesiono dnia 14.III.1924 r. do Sejmu Rzeczypospolitej.

Sejm Rzeczypospolitej za ubiegłej kadencji zajęty był, jak wiemy, całym szeregiem ważnych i bardzo pilnych dla państwa spraw, że wymienimy tylko rozpatrzenie i uchwalenie budżetu państwa, ustawę o pełnomocnictwach Rządu, ustawy językowe, ze spraw ogólnych zaś ustawę o powszechnej służbie wojskowej, o podstawowych obowiązkach i prawach oficerów marynarki wojennej, traktowaną i zakatowaną przez Komisję Wojskową Sejmu i Senatu, - oraz uchwalone przez obydwie Izby ustawodawcze.

Wyrazić należy pełne przekonanie, że na jesiennej kadencji i Sejm w pierwszym rządzie rozpatrzy i zakatwi projekt ustawy o najwyższych władzach wojskowych.

Za ostatnim pobycem odnośnych Ministrów u Pana Prezydenta Rzeczypospolitej w Spale rozpatrywano tę sprawę i postanowiono zwrócić się do zwolnienia Sejmu do czasu

Marszałka Sejmu z wnioskiem o pilne traktowanie tej sprawy.

Sejm Rzeczypospolitej poczyni oczywiście pewne poprawki w projekcie ustawy, Rząd przy ich traktowaniu będzie się jedynie kierował pobudkami, które mu podyktują względy na dobro Rzeczypospolitej i względy na dobro armji, oraz konieczność zapewnienia sprawności naszego pogotowia obronnego.

Rząd ma równocześnie nadzieję, że spokojne, rzeczowe, obiektywne i pozapartyjne traktowanie spraw armji, które miało miejsce w czasie ubiegłej sesji Sejmowej, także w tej niezwykle ważnej sprawie dla naszej przyszłości państwowej, odegra decydującą rolę. Wycofanie projektu ustawy z Sejmu i zakatwienie go przez dekret Prezydenta Rzeczypospolitej, uznano po rozpatrzeniu kwestji ostatecznie w łonie Rządu ze względów prawnych za niemożliwe.

Jak się również z miarodajnego źródła dowiadujemy, Minister Spraw Wojskowych po uchwaleniu ustawy zaproponuje Rządowi i Panu Prezydentowi Rzeczypospolitej na stanowisko Generalnego Inspektora Wojsk. - Marszałka Józefa Piłsudskiego. -

5/6

Imia dzisiejszego mieliśmy sposobność za-
sięgnięcia (miarodajnych) informacji w sprawie de-
finitywnej organizacji najwyższych władz wojskowych
i złączonego z tem powrotu I-go Marszałka Polski
Piłsudskiego do (czynnej) służby w armji. Według
tych informacji (sprawy powyższe) przedstawiają się
w sposób następujący. Bezpośrednio po objęciu sze-
fostwa Rządu przez (prezjera) Grabskiego Wz. - Pre-
zydent Rzeczypospolitej na wniosek (rządowy) zapro-
ponował powrót do czynnej służby marszałkowi Pił-
sudskiemu, ofiarując mu stanowisko (Gen. Insp. Wojsk.
i zarazem stanowisko zastępcy Przewodniczącego Rady
Wojennej, którym w myśl (obowiązującej) Konstytucji
musi być Min. Spr. Wojsk. (w całości wypracował)
Po odzwie (ze strony) marszałka Piłsudskiego na
powyższą propozycję - Rząd poświęcił swą uwagę nie-
zwykle dla obrony Państwa ważnej kwestji organizacji
najwyższych władz wojskowych. Po szczegółowym zbada-
niu sprawy, poprzedni projekt tej ustawy wycofano z
Sejmu, przy opracowywaniu zaś nowego usiłowano zrea-
lizować w całej pełni doświadczenia poczynione w
ostatnich wojnach także i przez inne państwa, sprawę

p. prasa. Rady Ministrów
rządu

[w całości wypracował]

bezpośrednio

obowiązującej

jest

Gdy

przysię

Kas

zaś obrony Rzeczypospolitej wyłączyć z gry politycznej stronnictw i rozwiązać je zgodnie z najżywotniejszym interesem narodu. Wpływ czynnika stałego na sprawy naszego pogotowia obronnego zapewniano przez stworzenie stanowiska Gen. Insp. Wojsk. z szeroką kompetencją, której ramy zostały określone jedynie tylko rzeczowymi względami z tem oczywiście, że Rząd nie mógł w projekcie ustawy wychodzić poza obowiązujące normy konstytucyjne.

Przepracowany na Radzie Wojennej nowy projekt ustawy, uchwalony przez Rząd i aprobowany przez Prezydenta Rzplitej wniesiono dnia 14/III.1924. r. do Sejm Rzeczypospolitej.

Sejm Rzeczypospolitej za ubiegłej kadencji zajęty był jak wiemy całym szeregiem ważnych i bardzo pilnych dla państwa spraw.

Ze wymienimy tylko rozpatrzenie i uchwalenie budżetu państwa, - ustawę o pełnomocnictwach Rządu, ustawy językowe, ze spraw ogólnych zaś ustawę o powszechnej służbie wojskowej, o podstawowych obowiązkach i prawach oficerów marynarki wojennej, traktowaną i zakatwianą przez Komisję Wojsk. Sejmu i Senatu, - oraz uchwalone przez obydwie Izby ustawodaw.

Wyrazić należy poźne przekonanie, że na jesiennej kadencji Sejm w pierwszym rzędzie rozpatrzy i zaakceptuje projekt ustawy o najwyższych władzach wojskowych.

Na ostatnim posiedzeniu odnośnych Ministrów u Pana Prezydenta Rzeczypospolitej w Spale rozpatrywano tę sprawę i postanowiono zwrócić się po zwołaniu Sejmowi do Pana Marszałka Sejmu z wnioskiem na pilne traktowanie tej sprawy.

Sejm Rzeczypospolitej poczyni oczywiście pewne w projekcie ustawy poprawki. Rząd przy ich traktowaniu nie będzie się kierował innymi pobudkami, jak tylko tymi, które mu podyktują wzgląd na dobro Rzeczypospolitej i wzgląd na dobro armji, oraz konieczność zapewnienia sprawności naszego pogotowia obronnego.

Rząd ma równocześnie nadzieję, że spokojne, rzeczowe i pozapartyjne traktowanie spraw armji, które miało miejsce w ubiegłej sesji Sejmowej, także w tej niezwykle ważnej dla naszej państwowej przyszłości sprawie odegra decydującą rolę. Wycofanie projektu ustawy z Sejmu, i zaakceptowanie go przez dekret Prezydenta Rzplitej, uznano po rozpatrzeniu tej kwestji ostatnio w Łonie Rządu ze względów

(jedynie)
lub prosto: kierować jedynie
względem na dobro etc.

konieczności

W sprawie

prawnych za niemożliwe.

Jak się również z niarodajnego źródła dowiadujemy, Minister Spraw Wojskowych po uchwaleniu ustawy proponuje Rządowi i Panu Prezydentowi Rzeczypospolitej na stanowisko Gen. Insp. Wojsk. marszałka Józefa Piłsudskiego. -